

Welkom door ouderling
Zingen: Psalm 13:1
Stil gebed, votum en groet
Aanvangstekst: Psalm 61:4,5
Zingen: Psalm 91:1,5
Gebod van God
Zingen: lied 109:1,4,5,6 (Weerklank)
Gebed om verlichting van de Heilige Geest
Schriftlezing: Lucas 2:36-38 + Psalm 91
Moment met kinderen
Kinderlied: Lied 211 (Op Toonhoogte)
Preek **Schuilen bij God ... in onzekere tijden!**
Zingen: Lied 460 (Weerklank)
Dankgebed en voorbede
Collecten
Zingen: Psalm 121:1,4
Zegen
Gemeente van Christus,

1. Geestelijke voorbeelden

In november kort bezoek in Chili – Voor GZB daar 8,5 jaar gwoond – oudere predikant, geestelijke vader – iemand die dichtbij God leeft, die geworteld is in het Woord van God en dichtbij mensen, beschikbaar en getuigend – veel geleerd, voorbeeld in geloof – mensen aan wie je je optrekt, altijd fijn om in hun nabijheid te zijn.

Hebt u of heb jij ook van die mensen die wat geloof betreft een voorbeeld voor je zijn? Als ik hem of haar zie, hoor praten of bidden, de kennis van de Bijbel, hun wijsheid, dan voel ik verlangen om ook zo'n mens te zijn. Heb je van die voorbeeld figuren: mensen in de kerk, opa of oma, een van je ouders, misschien wel een vriend. Ben je zelf ook een voorbeeld voor anderen?

Voor mij hoort Anna ook in het rijtje voorbeeld gelovigen thuis. Er worden prachtige dingen over haar gezegd: 84 jaar oud, na 7 jaar huwelijk man verloren – vrouw met gemis, graf gestaan, alleen door het leven – niet verbitterd, maar vitaal: Psalm 1, leeft dicht bij het Woord, trouw in het gaan naar de tempel – een profetes zelfs (ontvangen van woorden van God, teer en gevoelig hart) – zie in Jezus de Messias – missionaire: woorden

ontvangen en doorgeven. GEHEIM van haar leven: dichtbij het Woord, ze schuilde vaak bij God!

Psalm 91 is op haar lijf geschreven ...

2. Prachtig beeld

Het is een prachtig beeld dat Psalm 91 ons aanreikt in vers 4: 'Hij zal u beschutten met zijn vlerken, onder zijn vleugels zult u de toevlucht nemen'. Je ziet het voor je: een kleine vogel die schuilt onder de vleugels van de moeder. Zo weet de dichter zich veilig bij God. Als een kwetsbare vogel schuilt hij bij de Heere. Bij de machtige en sterke God.

Schuilen bij God, is het thema van de preek. Het is een geliefd beeld in de Psalmen. Bij alles wat er speelt, zoeken de gelovigen in Israël hun toevlucht bij God. God die gezien wordt als een arend met beschermende vleugels.

Een aantal jaar geleden verschenen de dagboek aantekeningen van Jochen Klepper. Een Duitse schrijver en dichter, die voor de oorlog trouwt met een Joodse weduwe, maar al gaandeweg merkt dat er voor hen geen veilige plek is in nazi Duitsland. Het boek kreeg de titel mee: 'onder de schaduw van uw vleugels'.

In die ingewikkelde en steeds gevaarlijker wordende tijd hebben ze samen ervaren, dat ze veilig zijn bij God. In een van de liederen die hij schreef, en die in het nieuwe liedboek zijn opgenomen, zegt hij: 'Wanneer mijn hart, tot U geheven, het thuis herkent, dat Gij ons biedt, blijf, Vader, mij met licht omgeven, en al mijn klagen wordt een lied.' (Lied 947:3)

Het thuis dat Gij ons biedt.

3. Psalm 91

Psalm 91 is een lied over thuiskomen bij God. Bij thuiskomen hebben we allemaal wel een beeld. Je komt aan, pakt de sleutel en gaat het huis of je kamer binnen. Een omhelzing, een kus, en je bent weer thuis. Dit is jouw plek. Je trekt de deur achter je dicht, het geroezemoes van de straat vervaagt. Je gooit je jas neer of hangt hem op. Dit is de plek waar je spullen zijn. Het voelt vertrouwd.

Soms zie je wel eens bij mensen een fotolijstje, of tegeltje, met de woorden: Home is where the heart is. Waar je hart is, daar is je thuis.

De dichter zou zeggen: waar God is, is mijn thuis. Hij mag de nacht doorbrengen in het heiligdom. In de aanwezigheid van de Allerhoogste God. Daar weet Hij zich veilig. Daar mag hij schuilen voor het donker van de nacht.

De mens om wie het gaat in dit lied, is vermoedelijk iemand die bezorgd is. Hij is bang, zo blijkt uit dit lied. 'Je hoeft niet te vrezen voor het beangstigende van de nacht', horen we de priester of de profeet tegen hem zeggen. Liep hij gevaar? Maakten mensen hem het leven onmogelijk? Hield hij het thuis niet langer meer vol? Worstelde hij misschien met demonen van zijn verleden? In ieder geval, heeft hij het heiligdom opgezocht. De plek die de Schepper van hemel en aarde tot zijn woning had gemaakt. Mag ik hier schuilen? Kan ik hier de nacht doorbrengen?

Ik zoek asiel. Dat is wat de Colombianen tegen mij vertelden vorige jaar. Ze waren het land en de bedreiging van Colombia ontvlucht en zochten nu asiel in Nederland. Ik was gevraagd om te tolken. Ze waren die ochtend vroeg gewekt. Ze zouden opnieuw naar een andere locatie gaan. Als laatste in de rij waren ze aan de beurt. Tegen hun verwachting in, werden ze niet naar een grote opvanglocatie gebracht, maar naar een kerk in Gouda. Een gezin met twee kinderen. Met tranen in hun ogen, God had hun gebeden verhoord. Ze waren als gezin samen. En nog wel in een kerk. In de schuilplaats van de Allerhoogste. Welkom in Gods huis!

4. Een bedreigd bestaan

Psalm 91 gaat over mensen die op zoek zijn naar God. Er zijn in hun leven dingen gebeurd. Aan hun levensboom is geschut. Ze zijn in zwaar weer terecht gekomen. Zorgen die als donkere wolken boven hun leven hangen. Ziekte die hen alle hoop ontnemt. Het heengaan van een geliefde. Een diepgaand conflict, een scheiding, woorden die als pijlen hun hart hebben geraakt, bestaansonzekerheid,

de verstikkende macht van het kwaad, onheil, de sombere wolk van een depressie. En nu is er maar een verlangen: een veilige plek, rust in het hoofd, even weg uit de situatie. Kan ik hier schuilen? Mag ik hier de nacht doorbrengen?

Laten we het ons zo maar even voorstellen, een mens in nood zoekt een veilige plek. Waar moet ik naar toe? Zal ik ... de kerk dan toch maar eens binnenlopen? Misschien vind ik hier rust. Is hier iemand die mij de weg wijst.

De dichter van Psalm 91 zal gedacht hebben aan een pelgrim of een asielzoeker, die geborgenheid en veiligheid zoekt in de tempel van God. Er waren mensen die soms heel bewust een nacht gingen slapen in de tempel in de hoop door een droom een aanwijzing van de Heere te ontvangen. Psalm 91 is geschreven naar aanleiding van een ontmoeting van de mens in nood met een priester of profeet.

Mag ik hier schuilen? Het antwoord is: ja, je mag hier de nacht doorbrengen. Je bent hier in de schaduw van God. Hij zal je met zijn vleugels vannacht bedekken.

Je hoeft niet bang te zijn. Zo mag je het begin van vers 5 vertalen: je hoeft niet langer bang te zijn voor. In deze twee verzen worden juist die dingen genoemd die een mens kunnen beangstigen. De nacht, waarin alle zorgen uitvergroot worden. De nacht van aanvechting en geestelijke strijd. Misschien herken je dat wel. Je kunt de slaap niet vatten, je hoofd is te vol. Het aanbreken van de morgen duurt een eeuwigheid. De pijl van oorlog en geweld; de pijl van woorden die als een vloek je pijn doen en verwonden. Negatieve woorden die al een leven lang met je meegaan. De pest als een plotselinge ziekte die je overvalt. Het verderf dat op de middag verwoest. Leven dat ineens afgebroken is.

De beelden roepen heel verschillende levenssituaties op. Dat is ook de bedoeling. In een paar woorden wordt iets geschilderd van wat een mens kan benauwen.

Ik heb in mijn boekenkast een boek staan vol getuigenissen over hoe Psalm 91 mensen heeft getroost. Hoe God door dit lied tot hen sprak. Afgelopen week zag ik een reportage van de EO over soldaten in Oekraïne aan het front.

Een legerpredikant zocht ze op, bad voor ze, zalfde ze met olie. Even later in een huis, zagen we mensen in Bakhmut die niet waren gevlucht. Op een tafel lag een Bijbel open bij Psalm 91. De predikant wilde de psalm lezen, maar de man was hem voor: hij begon de psalm hardop uit te spreken, uit zijn hoofd. Daar op die plek, in de schuilplaats van de Allerhoogste, zochten ze hun toevlucht. Dat was heel indrukwekkend.

Ze konden niet naar de kerk, maar hun huis was een kerk. Home is where the heart is. Nee, Home is where God is.

Een kerk zou dus altijd open moeten zijn. Want ook dit gebouw is bedoeld als een toevluchtsoord. Voor pelgrims. Asielzoekers. Mensen die God zoeken.

In het heiligdom waar de mens van Psalm 91 zijn of haar toevlucht zoekt, zijn anderen te vinden die hem of haar bemoedigen. Troosten met woorden van God. De Psalm bevat heel veel beloften. Tot en met vers 8 zijn dat beloften voor de mens in nood. Vanaf vers 9 zijn dat beloften als hij of zij zijn weer gaat vervolgen. Je mag terug naar je tent. Engelen zullen je vergezellen op al je wegen. Je staat er niet alleen voor. Ga met God en Hij zal met je zijn. Zo wordt de mens in nood bemoedigd.

De beloften waar Psalm 91 zo vol van is, hebben een doel. Ze zijn bedoeld om de mens in nood over de streep te trekken. Hem of haar uit te nodigen zijn vertrouwen op God te stellen. Op deze God. De God van Israël, die de Almachtige is, de Allerhoogste. De God die trouw is en niemand ooit zal wegsturen. Ze richten de aandacht niet op het probleem, maar op God die er boven staat. Zeg niet tegen God hoe groot je zorgen zijn, maar zeg tegen je zorgen hoe groot God is!

Wanneer je zo geconfronteerd wordt met de beloften van God, dan doet dat wel wat met je. De mens wordt uitgenodigd zijn of haar leven te leggen in de handen van God. In vers 9 is er de doorbraak. Ja, zo mag je dat vertalen, U Heere bent mijn toevlucht. Het klinkt als een belijdenis, coram deo. Hier is de mens in nood zelf aan het woord. Hij zet een stap: stelt zijn vertrouwen op de Heere.

Je kunt geen betere stap zetten dan schuilen bij de Heere God.

5. Met het oog op het nieuwe jaar

Gemeente, we staan aan het begin van een nieuw jaar. De dichter zou zielsgelukkig zijn als we allemaal ons heil zoeken bij de Heere God.

Niet als een paraplu, of verzekering in gevallen van nood, maar elke dag, steeds weer opnieuw. Psalm 91 nodigt ons uit tot schuilen bij God.

Wat zal dit jaar ons brengen? We weten het niet? Zullen we plannen die we hebben, doorgang vinden? Blijf ik mijn baan houden? Zullen de zorgen in mijn relatie minder worden? Zal ik het geloof behouden? Gaat de oorlog stoppen en komt er eindelijk vrede? Zal het in Afrika beter gaan en zal de vluchtelingenstroom minder worden? Lukt het ons om uitweg uit de crisis te vinden, van het gebrek aan vertrouwen, klimaat, gas? Er is veel onzeker.

We weten niet wat het nieuwe jaar ons gaat brengen. Maar het lied nodigt ons uit, om met alle onzekerheid die er is en kan zijn, te schuilen bij God. Schuilen hier in de kerk. Of thuis. Daar waar je de naam van God aanroept. Op die plek mag je schuilen. En dan?

Mag ik twee dingen noemen.

Jezus en het kruis. Nog even terug naar vers 6. Daar ging het over het verderf dat midden op de dag verwoest. In de vroege kerk is dit vers met de Here Jezus verbonden. Op het heetst van de dag, vanaf het zesde uur, 12 uur 's middags, hang Hij aan het kruis. De pijlen van satan treffen Hem, het verderf slaat toe, maar daar, op die tijd voert Hij de strijd met de machten van het kwaad. Daar op dat moment, zegt Hypolitus, bisschop in Rome, in 215 na Christus, daar doet Hij verzoening en is Hij ons en allen die lijden nabij. Dat moment is het kantelpunt van de geschiedenis. Daar doet Jezus verzoening voor onze zonden, daar behaalt Jezus de overwinning. Op het heetst van de strijd heeft Jezus de toevlucht tot de Vader gezocht, maar er was voor Hem geen bescherming. Hij is het donker ingegaan voor

ons. Hij is door God verlaten opdat wij nooit meer door God verlaten zullen worden. Psalm 91 is ook de Psalm van Jezus. Als we dit lied lezen en bidden, bevinden we ons dicht bij Hem die de vervulling van dit lied is.

En dan het tweede.

Zeven beloften voor wie schuilt bij God, zijn er maar liefst zeven beloften, in de verzen 14-16. Zeven korte zinnestjes in het Hebreeuws. Je zou ze thuis een voor een moeten bestuderen. Een klein compendium van bijbelse theologie. Zeven vaste beloften van God, waarmee de Psalm eindigt.

En het middelste zinnestje, het hart, dat is dit woord van God: in de benauwdheid zal ik bij je zijn. Dat is nog eens een belofte!

Er zullen dingen zijn in dit jaar die ons benauwen. Er hing een tegeltje in de slaapkamer van mijn ouders: God heeft ons geen kalme reis beloofd maar wel een behouden aankomst. Maar zegt God, in dat alles, zal Ik bij je zijn. Dankzij de Heere Jezus is die belofte ook voor ons. Dat maakt alle verschil van de wereld! Met die belofte kunnen we leven in vertrouwen.

En dan nog iets. De psalm loopt uit op een bijzondere belofte, aan het slot: Ik zal je Mijn heil doen zien. De naam van Jezus is hier te vinden. Ik zal je Jezus doen zien. De heiland, die in hemel is en leeft om voor ons te bidden.

Dankzij de belofte van God heeft mijn leven een vast fundament. En kan ik zeggen: Heer, uw bent mijn toevlucht en mijn burcht, de God op wie ik vertrouw. Dat vertrouwen wordt niet beschaamt, voor wie schuilen bij God.

Het was in het jaar 1956. Vijf jonge Amerikaanse zendingen landen op de kust van Ecuador. Ze hebben een sterk verlangen om aan de leden van de Auca-stam het evangelie te verkondigen. Maar bij aankomst worden ze allemaal om het leven gebracht. Een heel verdrietige geschiedenis. Jaren later schrijft de vrouw van een van deze zendelingen Elizabeth Elliot het levensverhaal van haar man Jim. De titel van haar boek is: in de schaduw van de Almachtig. Wat een getuigenis is dat! Ze vond houvast in de belofte van God. In de

benauwdheid zal ik bij je zijn. Onder de schaduw van Mijn vleugels ben je veilig.

Neem deze belofte mee vandaag. We hoeven niet bang te zijn. Geen boze macht, geen kwaad gerucht, niets is er dat mij van Jezus scheidt. Want Hij regeert, en overwint. Halleluja. Amen.